บทสรุปผู้บริหาร (Executive Summary)
สรุปผลการตรวจราชการ กระทรวงสาธารณสุข ปีงบประมาณ 2561
คณะ 2 การพัฒนาระบบบริการสุขภาพ (Service Plan) กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

ประเด็นการตรวจราชการ : จำนวนเมืองสมุนไพร อย่างน้อยเขตละ 1 จังหวัด

สถานการณ์

เพื่อให้การถ่ายทอดมาตรการและแผนงานจากแผนแม่บทแห่งชาติลงไปสู่การพัฒนาระดับภูมิภาค จึงกำหนดให้มีงานพัฒนาเมืองสมุนไพร (Herbal City) ในพื้นที่จังหวัดเกิดขึ้น โดยคัดเลือกจังหวัดที่มีความพร้อมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาเมืองสมุนไพร ประกอบด้วย 2 แผนงาน คือ

1. แผนพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นเมืองสมุนไพร (Herbal City) ต้นแบบ เป็นจังหวัดนำร่องให้ครอบคลุมใน 4 ภูมิภาค 4 เขตสุขภาพ ได้แก่ เชียงราย ปราจีนบุรี สกลนคร และสุราษฎร์ธานี

2. แผนส่งเสริมขยายโอกาสในการพัฒนาของจังหวัด/กลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพให้เป็นเมืองสมุนไพร (Herbal City)

ในปี 2560 มีการขยายโอกาสในการพัฒนาเมืองสมุนไพรเป็นจังหวัดส่วนขยาย เพื่อให้ครอบคลุมทุกภูมิภาคเพิ่มขึ้นอีก 9 จังหวัด 9 เขตสุขภาพ ได้แก่ พิษณุโลก อุทัยธานี สระบุรี นครปฐม จันทบุรี มหาสารคาม สุรินทร์ อำนาจเจริญ และสงขลา รวมทั้งสิ้น 13 จังหวัด 12 เขตสุขภาพ

มีผลการดำเนินงาน ปี 2561 ดังนี้

1. กำกับติดตามการดำเนินงานเชิงคุณภาพตาม small success ในไตรมาสที่ 1-3
2. วัดผลการดำเนินงานเชิงปริมาณ ในไตรมาสที่ 4

ผลการดำเนินงาน รอบ 9 เดือน (ตุลาคม 2560-มิถุนายน 2561)

ไตรมาสที่	small success		เป้าหมาย	เขตพื้นที่ส่วนนำร่อง				เขตพื้นที่ส่วนขยาย								
				1	6	8	11	2	3	4	5	6	7	9	10	12
I	แกนนำ และ ส่วนขยาย	มีกลุ่มแกนนำด้านสมุนไพร อย่างน้อย 1 กลุ่ม	1 กลุ่ม	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
	แกนนำ	มี zoning พื้นที่การปลูกสมุนไพร	1,000 ไร่	●	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○
II	แกนนำ และ ส่วนขยาย	มีฐานข้อมูลวัตถุดิบ	data จังหวัด	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
	แกนนำ	มีข้อมูลความต้องการวัตถุดิบ (Demand & Supply Matching)	data จังหวัด	●	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	ส่วนขยาย	มีแผนธุรกิจ (business Plan)	plan จังหวัด	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
III	แกนนำ และ ส่วนขยาย	มีการจัดตั้ง Shop/Outlet	1 แห่ง	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
	แกนนำ	มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพิ่มขึ้น	product champion 1 ผลิตภัณฑ์	●	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○
		มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพิ่มขึ้น	สมุนไพรเด่นในจังหวัด 2 ผลิตภัณฑ์	●	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	ส่วนขยาย	มีข้อมูลความต้องการวัตถุดิบ (Demand & Supply Matching)	data จังหวัด	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●

หมายเหตุ ● พื้นที่ดำเนินการแล้ว ● อยู่ระหว่างดำเนินการ ● โอกาสในการพัฒนา

ที่มา : เอกสารหลักฐานประกอบการรายงานผลการดำเนินงานฯ รายจังหวัด ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2561

ไตรมาสที่	small success		เป้าหมาย	เขตพื้นที่ส่วนนำร่อง				เขตพื้นที่ส่วนขยาย								
				1	6	8	11	2	3	4	5	6	7	9	10	12
IV	แกนนำ และ ส่วนขยาย	ร้อยละของผู้ป่วยนอกได้รับบริการด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกที่ได้มาตรฐาน	ร้อยละ 20													
		มูลค่าของการใช้สมุนไพรในสถานบริการสาธารณสุข	เพิ่มขึ้นร้อยละ 15													
	แกนนำ	มีพื้นที่เพาะปลูกสมุนไพรที่ได้มาตรฐานจากแปลงปลูกมาตรฐาน GAP/GACP/Organic	1,000 ไร่/ปี													
		มีโรงงานแปรรูปและผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพรผ่านการรับรองมาตรฐาน GMP	1 แห่ง													
	ส่วนขยาย	มีมีโรงงานแปรรูปและผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพรเตรียมการเข้าสู่มาตรฐาน GMP	1 แห่ง													

หมายเหตุ ● พื้นที่ดำเนินการแล้ว ● อยู่ระหว่างดำเนินการ ● โอกาสในการพัฒนา

ที่มา : เอกสารหลักฐานประกอบการรายงานผลการดำเนินงานฯ รายจังหวัด
ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2561

ปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงาน

- ผู้บริหารเห็นความสำคัญและให้การสนับสนุน
- การใช้ยาแผนไทยทดแทนยาแผนปัจจุบัน เป็นการใช้ยาอย่างสมเหตุสมผลและเพิ่มการใช้ยาสมุนไพร

ปัญหา/อุปสรรค ข้อเสนอแนะ/แนวทางการแก้ไข และข้อเสนอเชิงนโยบาย

- ขาดกลไกการรวบรวมข้อมูลรายงานผลเชิงพื้นที่ ควรสร้างเครื่องมือการสรุปและรายงานผลของพื้นที่มายังส่วนกลาง
- การบูรณาการร่วมกันดำเนินงานเมืองสมุนไพรขาดความชัดเจน เขตสุขภาพร่วมวิเคราะห์และวางแผนการดำเนินงานร่วมกัน ควรมีการดำเนินงานเพิ่มเติม ดังนี้

1 องค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องระดับจังหวัดในเขตสุขภาพร่วมเป็นเจ้าภาพดำเนินการในแต่ละมิติ

2 จัดสรรงบประมาณคลุมทั้งมิติ ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง

รายงาน นายสมศักดิ์ กรีชัย หัวหน้ากลุ่มงานสนับสนุนเขตสุขภาพ กองวิชาการและแผนงาน
กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2149 5653